

TIJDSCHRIFT

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP

VOOR

MUNT- EN PENNINGKUNDE

ONDER DE ZINSPREUK

„Concordia res parvae crescunt“

TE

AMSTERDAM

20^e Jaargang

AMSTERDAM

JOHANNES MÜLLER

1912

Ned. Penningen 1898—heden. VI.

- 379.** Herinnering van het Ragama-kamp. Vz. Gevangen Boer vastgebonden aan een palmboom, links hut, omschrift: BRITSCHE BESCHAVING 1902, Kz. in het veld: SCUM - OF - THE - SCUM (scheldnaam door de Engelschen aan de Boerengevangenen gegeven), omschrift: HERINNERING RAGAMAKAMP. Rood koper, 30 m.M.
- 380.** Vertrek uit het Ragama-kamp. Vz. Boeg van een schip waarop: GEDE, zich uit de golven verheffend, op den achtergrond gezicht op het door prikkeldraad omgeven kamp, omschrift: CEILON PADANG S.S. SALAK ROTTERDAM, Kz. in het veld: REDDERS - IN DEN - NOOD, omschrift: · ROTT · LLOYD · MIJ · NEDERLAND. Rood koper, 33½ m.M. Mededeeling van H. G. DU CROCQ in *Tijdschrift* 1903, blz. 82.

Beide penningen zijn herinneringen aan het verblijf der krijgsgevangenen uit de voormalige Zuid-Afrikaansche Boeren-republieken in het Ragama-kamp op Ceylon en zijn de 1°. aldaar, de 2°. aan boord van de Gédé vervaardigd door C. F. KEYZER, een medegevangene, vroeger bankwerker bij de Zuid-Afrikaansche Spoorweg-Maatschappij. Het vastbinden aan een boom was een gewone straf voor kleine vergrijpen der krijgsgevangenen tegen de tucht.

De bewaking in het kamp geschiedde door engelsche soldaten, voorzien van stokken, dus niet met geweren bewapend. Hiertegen kwamen de krijgsgevangenen in verzet. Zij waren met de wapenen in de hand gevat en eischten daarom ook geheel militaire bewaking; zij waren geen honden, die met stokken behandeld moesten worden! Een tamelijk ernstig oproer was daarvan het gevolg en menig rooinek heeft bij die gelegenheid duchtig klop gehad met zijn eigen stok. Onbegrijpelijk is het, hoe het slaan dezer penningen onder de oogen van JOHN BULL mogelijk is geweest. Het is echter een historisch feit.

De tweede penning is gemaakt naar aanleiding van de bevrijding uit de krijgsgevangenschap. De bevrijden werden van Colombo naar Padang vervoerd met het stoomschip Salak, vandaar naar Rotterdam met de Gédé.

- 380***. (1902?) Portretplakket van MARGOT BEGEER, door haar vader C. L. J. BEGEER. Grootte onbekend, foto in visiteformaat in Verz. Z.

1903.

- 381.** 1 Januari. C. SCHILLEMANS, 40 jaar eigenaar der firma W. J. THIEME & C°. te Zutten. Vz. Geharnaste ridder met speer en schild, staande in een bloemtuin, daaronder ingestempeld: WAEKSAEM IN-THIJME'S EEDEL CRUYT, terzijden, onder: links aardglobe, boeken en schriftrol, rechts drukpers, waarop een brandende antieke lamp, boven: bloeiende takken en ANNO 1863, in de afsnede tusschen ornamenten het monogram: T & C, omschrift (namen en data), Kz. het huis der firma; door BEGEER. Zilver, 50 m.M. Verz. Z.

Een afbeelding van de Vz. van den penning dient sedert 1 Januari 1903 als uitgeversmerk der firma THIEME & C°.

- 382.** 19 Januari. RICHARD HOL, 40 jaar directeur der z.g. Stadskoncerten te Utrecht. Vz. Zijn linksgewend borstbeeld, omschrift (naam), Kz. tusschen lauweren eiketakken de opdracht van wege het Collegium Musicum Ultrajectinum, omschrift: AMAT - ALTA - SILENTIA - MUSA :- 1863 :- 1903 :- (de Muze bemint de verhevene stilte); modellé van W. ACHTENHAGEN, door BEGEER. Zilver en brons, 58 m.M. Verz. Z. *Médailles et plaquettes modernes* n°. 453.

Aangeboden in zilver bij monde van den voorzitter van het collegium, mr. D. RAGAY, op het 3e damesconcert. Zie omtrent HOL de noot bij ZWIERZINA n°. 884b. Ter aanvulling diene, dat HOL den 6en December 1862 het eerste z.g. Stadskoncert te Utrecht dirigeerde en dat den zosten Oktober 1906 een monument met zijn borstbeeld werd onthuld in de Groothertoginnelaan te 's-Gravenhage.

- 383.** 21, 22 Januari. Tweede wapenfeest van den Onder-officieren-Schermbond te Amersfoort. Gelijk n°. 278,

- met veranderd opschrift op de Kz.; door BEGEER. Brons, 47 m.M. Verz. Z.
- 384.** 24, 25 Januari. Hondentoonstelling te Haarlem bij gelegenheid van het 5-jarig bestaan der Kynologen-Club Amsterdam. Vz. Aanzienende iets naar rechts gewende kop van een mastif, omschrift (klubnaam), Kz. wapen van Haarlem rustend op een lauwertak, opschrift; modellé van F. J. WERNER, door GERRITSEN. Brons, 42 m.M.
- 385.** 2 Februari. 250-Jarig bestaan van New-York als zelfstandige gemeente. Vz. Plein met op den achtergrond het raadhuis van Nieuw-Amsterdam en woonhuizen met trapgevels, op den voorgrond STUYVESANT met houten rechterbeen, in de rechterhand een stok, in de linker een schriftrol, op de afsnede: **PETER STUYVESANT · - · DIRECTOR GENERAL ·**, omschrift: **NEW · AMSTERDAM · MUNICIPAL · GOVERNMENT · PROCLAIMED · FEB · 2 · 1653 ·**, alles in versierden rand, Kz. rokokoschild met indiaan en pionier als schildhouders, waarop het wapen van New-York, daarboven de amerikaansche arend, daaronder vijfbladige bloem, in de afsnede: **NEW YORK CITY — 1903, omschrift: ST. NICHOLAS · SOCIETY · FOUNDED · FEB · 28 · 1835,** alles in versierden rand; door TIFFANY & C°. Brons, 50 m.M. Verz. Z.

Met opdracht van de V. O. C. om ten noorden van het vasteland van Amerika een weg naar Oost-Indië te vinden, verliet HENRY HUDSON in 1609 met het schip De Halve Maan het IJ, doch kwam niet verder dan de thans zijn naam dragende Hudsonrivier, waar hij landwaarts indringende rijke buit en pelswerk met de inboorlingen ruilde, daarmede zijn schip bevrachtte en de thuisreis aanvaardde.

De V. O. C. zond in volgende jaren telkens weder schepen derwaarts en een hunner kapiteins stichtte op het schiereiland Manhattan een station van 4 hutten en liet daarin eenige matrozen achter om geregeld ruilhandel met de inboorlingen te kunnen drijven; meerdere dier kleine handelsposten werden later opgericht en in 1621 werd Manhattan en het daar achter gelegen vaste land als de kolonie Nieuw-Nederland in beheer gegeven aan de West-Indische Compagnie. In 1626 werd een honderdtal

kolonisten — Hollanders en Refugiés — naar het op Manhattan ontstane plaatsje Nieuw-Amsterdam geëxpedeerd en werd weldra van de roodhuiden voor *f* 60.— het geheele schiereiland Manhattan gekocht. Na vele wederwaardigbeden werd PETER STUYVESANT, een oud-soldaat, die in den strijd tegen de Portugeezen bij St. Martin een been had verloren, directeur-generaal en hij schonk op bevel uit het vaderland den 2en Februari 1653 aan Nieuw-Amsterdam het recht een schout, twee burgemeesters en vijf schepenen te kiezen, welke vroeger van Holland uit werden benoemd. In 1664 in vollen vrede dekreeteerde KAREL II van Engeland de annexatie der nederlandsch-amerikaansche kolonien en JAMES, hertog van YORK zond 4 schepen met een aanzienlyke troepenmacht om Nieuw-Amsterdam in bezit te nemen; den 6en September 1664 daalde de nederlandsche vlag en werd de engelsche geheschen. Naar den vorstelyken dief werd de plaats New-York herdoopt.

Den 3en Januari 1904 werd in het kerkje in Stuyvesantstreet te New-York, dat gezegd wordt de eerste kerk op Manhattan Island te zijn geweest, een door „The Holland Dames” gesticht gedenkraam onthuld met het meer dan levensgroot beeld van STUYVESANT in volle wapenrusting met slagzwaard en bijbel in de handen.

- 386.** Tachtigste verjaardag van den kunstschilder J. G. SMITS te 's-Gravenhage. Medaillonportret in brons door TOON DUPUIS, hem blijkens dagbladberichten door eene kommissie aangeboden. Niet gevonden.
- 387/8.** 22 Februari. Schietwedstrijd met de flobertbuks voor leden der Societeit „Eendragt maakt Magt” te Oud-Kralingen (Rotterdam). Vz. Het gekroonde wapen der voormalige gemeente Kralingen, omgeven door lauwertakken, omschrift: SOC. E. M. M., Kz. lauwerkrans; door VAN KEMPEN. Verguld zilver, zilver en brons, 30 m.M. Vz. als n°. 387, omschrift voluit, Kz. in den krans: Februari 1903; VAN KEMPEN. Eén ex. in verguld zilver, één in zilver, 50 m.M., uitgereikt als bestuursprijzen.
- 389.** 3 Maart. 25-Jarige gedenkdag der kroning van LEO XIII als paus. Vz. Borsteeld, vg. n°. 288, omschrift (naam), Kz. opschrift; modellé van AUG. FALISE, door GERRITSEN. Brons, ovaal, 23 bij 21 m.M. Verz. Z.

Den 20sten Februari, den dag waarop LEO XIII voor 25 jaar tot paus

werd gekozen, begonnen de jubileumsfeesten met een receptie van meer dan 6000 personen in de Beatifikatiezaal van het Vatikaan, waarbij de oudste kardinaal FERRARI, het huldeadres voorlas en de gouden tiara ter waarde van / 60.000.— aanbood — geschenk van de Katholieken uit alle landen.

- 390.** 16 Maart. 50-Jarig huwelijk van Mr. J. A. G. baron DE VOS VAN STEENWIJK en A. M. F. baronesse VAN AERSSSEN BEYEREN VAN VOSHOL te Brummen, huize Voorstonden. Vz. Hunne linksgewende borstbeelden en data, Kz. hunne onder een kroongeplaatste wapens, namen en leeftijd; door J. DEVREESE. Zilver, 60 mM. *Médailles et plaquettes modernes*, n°. 458.

JAN AREND GODERT baron DE VOS VAN STEENWIJK, heer van Voorstonden, geb. te Wijk (Drenthe), 25 September 1818, huwde 26 Mei 1843 te Zwolle met WILHELMINA LOUISA baronesse VAN AERSSSEN BEIJEREN VAN VOSHOL, geboren te Maastricht 18 Maart 1819, overleden te Bentheim 16 Juli 1849 en hertrouwde te Zwolle met AGATHA MARIA FRANÇOISE baronesse VAN AERSSSEN BEIJEREN VAN VOSHOL, geb. te Deventer 18 Maart 1825. Hij was lid der ridderschap van Overijsel, van 1856—1867 burgemeester van Zwolle, van 1853—1880 lid en van 1874—1880 tevens voorzitter van de 1e kamer der Staten-Generaal, van 1880—1881 kommissaris des konings in Utrecht. Hij overleed op den huize Voorstonden onder Brummen den 17en Oktober 1905.

- 391/92.** 16 Maart. Gevelwedstrijd 1900—1901 te Haarlem, vanwege de Afd. Haarlem en omstreken der Maatschappij tot Bevordering der Bouwkunst. A. Vz. St. LUKAS-wapen rustend op passer, driehoek en lauwerkrans, daaronder J. LONDON, Kz. op- en omschrift in sierlijken rand; door E. VOET JR. Verguld zilver, 50 m.M., uniek. Foto in verz. Z.

B. Vz. Lofwerk, boven uitlopende in een St. JAKOB-S schelp, beneden in cartouche H. — LONDON, tusschen het lofwerk gereedschap als: winkelhaak, troffel, steenhouwershamer enz., Kz. als den vorigen, doch anders versierde rand; door E. VOET JR. Zilver, 50 m.M. Uniek, foto in verz. Z.

Beide penningen, uitgelooft door den burgemeester van Haarlem

Jhr. Mr. J. W. G. BOREEL VAN HOGELANDEN voor een wedstrijd voor gevels, gebouwd aldaar, waaraan 5 architecten deelnamen, zijn gegoten, daarna geciseleerd en gegraveerd. De prijs werd behaald voor het huis Koningstraat n°. 37, architect J. LONDON, aannemer diens vader H. LONDON. De schelp op den aan laatstgemeiden toegekenden penning duidt op den oorsprong van de kalk.

- 393.** 26 en 27 Maart. 6e Wapenfeest van den Konink. lijken Officieren Schermbond te 's-Gravenhage. Gelijk n°. 85, met veranderd opschrift op de Kz.

Dit wapenfeest mocht zich verheugen in het bezoek van H. M. de Koningin en Z. K. H. Prins HENDRIK op 27 Maart 1903.

- 394.** 1 April. JACOBUS VAN LOKHORST, 25 jaar rijksbouwkundige bij het Departement van Binnenlandsche Zaken. Vz. Zijn links gewend borstbeeld, omschrift (naam en betrekking), Kz. opschrift omgeven door een palmtak : TOT - ERKENNING - ZIJNER GROOTE - VERDIENSTEN - OP HET GEBIED - DER - BOUWKUNST - 1878-1909; modellé van J. C. WIENECKE, door BEGEER. Brons, 51 m.M. Verz. Z. Afgebeeld in *Muntverslag* 1903.

Het personeel bood den jubilaris met een oorkonde 300 exemplaren aan van een gedenkschrift, bevattende de door hem tot stand gebrachte bouwwerken; een comité bij monde van jhr. mr. ROELL den penning in goud, zilver en brons met een album, waarin de namen der deelnemers. VAN LOKHORST werd geboren te Utrecht 8 Juni 1844 uit een oude stichtsche familie, die onder hare leden tal van kunstschilders telde. Hij genoot zijn opleiding bij den gemeente-architect BOLL VAN BUUREN en op de gemeentelijke onderwijsinrichting voor schilderen, teekenen en bouwkunst, werkte achtereenvolgens op de stadstimmerwerf bij zijn leermeester en na diens dood bij den architect KAMPERDIJK. Na eenige jaren medegewerkt te hebben aan den vestingbouw (architectuur der poorten) werd hij in 1878 tot rijksbouwkundige benoemd. Uit het fraai geïllustreerde gedenkboek een greep doende, vermelden we als zijn werk : de statenzalen te Leeuwarden, Assen, Groningen en Zwolle, tal van laboratoria voor de rijksuniversiteiten en de polytechnische school, de H. B. S. te Venloo en die te Wageningen, tal van land- en tuinbouwscholen, rijksarchiefgebouw, nieuwe archiefgebouwen te Groningen en te Assen, restauratie der kanselarij te Leeuwarden, der Sassenpoort te Zwolle, van het Dinghuis te Groningen, van het stadhuis te Woerden, van het kasteel Radboud te Medemblik en van de abdijgebouwen te

Middelburg. Hij overleed in het R. K. Ziekenhuis te 's-Gravenhage 16 Februari 1906.

- 395.** April. Draagpenning voor de politie te Amersfoort. Vz. Het gekroonde wapen van Amersfoort met twee leeuwen als schildhouders, omschrift: TROUWE Plichtsbetrachting - APRIL 1903, Kz. Opschrift: HULDE - VAN DE - AMERSFOORTSCHE - BURGERIJ; door BEGEER. Zilver, met oog en ring, 20 m.M., aan rood-wit geribt zijden lint. Verz. Z.

Een weigering van aan de „Nationale Federatie van Transportarbeiders” aangesloten bootwerkers te Amsterdam om met twee niet aangeslotenen te werken, gevolg van een besluit van November 1902, gaf in Januari 1903 aanleiding tot een werkstaking, die zich steeds meer uitbreidde, zelfs tot het spoorwegverkeer. Naar aanleiding van die staking en de daarbij voorgevallen feiten, n.m. het beletten van den arbeid aan niet stakenden, stelde de regeering maatregelen voor om de vrijheid van den arbeid en het geregeld spoorwegvervoer te waarborgen. Om pressie uit te oefenen op de volksvertegenwoordiging, werd toen de algemeene werkstaking geproklameerd in April 1903. Dank de diensten van leger en politie werd de orde nergens ernstig verstoord en ondervond het spoorwegverkeer geen noemenswaardige onderbreking, waardoor de staking jammerlijk fiasko maakte. Het voorgestelde wetsontwerp werd met overgrootte meerderheid aangenomen (zie *Staatsblad* 1903, n°. 101). Op vele wijzen werd hulde gebracht aan leger en politie; de burgerij van Amersfoort deed het in den vorm van een eerepenning, die in Juni 1903 aan de politie aldaar werd uitgereikt.

- 396.** April. Prijspenning van den Volksbond, Vereeniging tegen Drankmisbruik. Vz. Naar links vliegende engel met palmtak in de linkerhand, met de rechter wijzende op het opschrift: ONTWIKKELING - ZELFBEHEERSCHING - HUISELIJK GELUK - WELVAART, op de afsnede naam der vereeniging, Kz. naar verkiezing; door BEGEER. Brons, 35 m.M. Verz. Z. Afgebeeld in: *De Volksbond. Orgaan van de Vereeniging tegen Drankmisbruik*, 7e jaargang, n°. 24.

In September 1875 werd de eerste afdeling der vereeniging opgericht te Amsterdam op initiatief van L. P. PHILIPPONA (MULTAPATIOR), welke den naam van MULTAPATIORSBOND aannam, in Februari 1882 in den tegenwoordigen naam veranderd.

De bond heeft ten doel het misbruik van bedwelmende dranken te bestrijden en tracht dit doel te bereiken : door den sterken drank als volksdrank te bestrijden ; door kennis te verspreiden omtrent de nadeelige gevolgen, welke het misbruik van sterken drank heeft ; door het bevorderen van stipte uitvoering der Drankwet (Wet van 28 Juni 1881 *Staatsblad* N°. 97, houdende wettelijke bepalingen tot regeling van den kleinhandel in sterken drank en tot beteugeling van openbare dronkenschap) en van maatregelen, waartoe genoemde wet aan besturen de bevoegdheid geeft ; door in den geest der drankwet het aantal verkooppplaatsen van sterken drank te beperken ; door het verbeteren der volkshuisvesting en volksvoeding ; door het bevorderen van huisarbeid en het veredelen van volksvermaken ; voorts door al zulke middelen, die aan het doel van den Bond beantwoorden.

In Juni 1897 zag het eerste nummer van het bondsorgaan het licht. De penning werd voor het eerst uitgelooft (3 zilveren ex.) voor den wedstrijd in huisvlijt, uitgeschreven door de afd. Winterswijk. Op de 30e algemeene vergadering te Baarn 10 Juli 1903 werd de penning in goud uitgelooft voor de beste handleiding ten behoeve van het onderwijs van het alcoholvraagstuk, ten dienste der twee hoogste klassen der kweekscholen voor onderwijzers en der normaalklassen en den 13en Juli 1904 op de 31e alg. vergadering te Nijmegen uitgereikt aan dr. H. BURINGH BOEKHOLT te Davos-Platz.

- 397.** 8—10 Mei. 18e Internationale Hondententoonstelling (Cynophilia) te Amsterdam. Gelijk n°. 293 met veranderd opschrift op de Kz ; door BEGEER. Brons, 41 m.M.
- 398.** 21 Mei. Festival te Oudewater. Vz. In krans van ornamenten, muziekinstrumenten, palm-, eike- en lauwertakken, onder een stralende ster : FESTIVAL — 1873—1903 — OUDEWATER, Kz. krans ; door BEGEER. Brons, met oog en ring, 46 m.M. Verz. Z.

Uitgereikt in brons aan 21 der deelnemende vereenigingen aan het nationaal muziekfeest uitgeschreven door het fanfarekorps „Euterpe” opgericht 20 Januari 1873, in zilver aan de ver. met het grootst aantal werkende leden.

- 398*.** 21 Mei. 25-Jarig bestaan der Zwolsche Gymnastiek-vereeniging. Niet gevonden.

Het zilveren feest der 8 Mei 1877 opgerichte vereeniging werd wegens de bondsfeesten te Rotterdam in 1902, een jaar uitgesteld. Uitgelooft

werden 5 penningen voor de wedstrijden, 3 voor den optocht, terwijl oud-leden een herinneringspenning aanboden voor het vaandel.

- 399.** 23-25 Mei. 8e Internationale Hondententoonstelling (Kynologen vereeniging „Nederland") te Rotterdam. Vz. Het gekroonde nederlandsche wapen, rustend op gekruiste zweep en karwats, welker handvatten zijn gestoken door twee aaneengeschakelde hondenhalbanden. Omschrift (naam en oprichtingsjaar 1896), Kz. opschrift onder het gekroonde wapen van Rotterdam ; door VAN KEMPEN. Brons, ovaal, 50 bij 40 m.M. Verz. Z.
- 400.** 27 Mei. Opening van de nieuwe beurs te Amsterdam. Vz. De amsterdamsche stedemaagd met den linkerarm rustende op het wapen, een palmtak houdende boven het nieuwe beursgebouw, waarachter de zon opgaat ; aan hare voeten merkurius-staf en rozentak, omschrift: AMSTERDAM 27 MEI 1903, Kz. onder een stralende vijfpuntige ster : TER HERINNERING - AAN DE OPENING VAN DE - NIEUWE BEURS - GEBOUWD DOOR - ARCHT. H. P. BERLAGE - AMSTERDAM, daaronder een lauwertak; modellé van F. J. WERNER, door GERRITSEN. Zilver en brons, 60 m.M. Verz. Z. In den handel gebracht voor f 16.50 en f 4.50 door J. SCHULMAN.

De eerste beurs te Amsterdam van den bouwmeester HENDRIK DE KEIJSER dateert van 1 Augustus 1613 (zie VAN LOON II, blz. 80 en 81), het tweede eeuwfeest werd in 1813 plechtig herdacht, doch de funderingen bleken weldra gebrekkig en eindelijk onherstelbaar, waarom in 1835 tot de ontruiming werd besloten, 11 Januari 1836 werd de hulpbeurs betrokken, 7 Oktober 1840 het beursplan van J. D. ZOCHER aangenomen en de tweede beurs 10 September 1845 in tegenwoordigheid van Z. M. Koning WILLEM II geopend (zie DIRKS n°. 641-643). Doch deze bleek reeds na een halve eeuw te klein en werd vervangen door de tegenwoordige, welke door H. M. de Koningin in tegenwoordigheid van H. M. de Koningin-Moeder en Z. K. H. prins HENDRIK werd geopend. Het gebouw vertoonde weldra scheuren en bleek te klein voor den effektenhandel, welke thans op de terreinen van het voormalige Bible-hotel een eigen beurs doet verrijzen.

401. 31 Mei. A. SCHEFFER, 50 jaar bode van de Handels-societeit te Utrecht. Vz. = ZWIERZINA n°. 987, Kz. opdracht ; door BEGEER. Brons, 40 m.M.
402. 1-3 Juni. Pluimveetentoonstelling te Zierikzee. Vz. De samengestrikte wapens van Schouwen en Duiveland, daaronder tusschen lauwertakken dat van Zierikzee, omschrift : VEREENIGING TOT VEREDELING VAN ZANGVOGELS EN PLUIMVEE EXCELSIOR-SCHOUWEN EN DUIVELAND, Kz. opschrift in krans ; door BEGEER. Brons, 41 m.M.
403. 2 Juni. Prijspenning van den Nederlandschen Korfbalbond. Vz. Een meisje en een jongen met bal, een doelpaal vasthoudende, op den achtergrond landschap waarboven de zon opgaat, omschrift : NEDERLANDSCHE - KORFBALBOND - OPGERICHT 2 JUNI 1903, Kz. glad veld, waarin boven een stralende vijfpuntige ster, onder een lauwertak ; door GERRITSEN. Brons, met oog en ring, 45 m.M. Verz. Z.
- De bond werd in Parkzicht opgericht door de vertegenwoordigers van zeven korfbalverenigingen. Het korfbalspel werd hier te lande ingevoerd door Nic. BROEKHUIJSEN. De bond geeft het orgaan „Korfbal” uit, thans weekblad, houdt jaarlijks competitie- en seriewedstrijden, bij het begin van het bondsjaar 1910-'11 telde hij 25 aangesloten verenigingen.
404. 15 Juni-1 September. Tentoonstelling van Nijverheid en Kunstindustrie te Groningen. Vz. Rechtsgewend zittende vrouw met lauwerkrans in de rechterhand, de linker latende rusten op een op een aanbeeld staand tandrad, voor haar nijptang, voorhamer, zeis, korenschoof, aan hare voeten palet, achter haar naakte knaap met het wapen der gemeente Groningen, rustend op een boek en palmtak. Op den achtergrond zuilengang, waarachter links oude gevels (grootte Markt), rechts de Martini-toren, om- en opschrift, Kz. krans ; door VAN KEMPEN. Brons, 50 m.M. Verz. Z.

De tentoonstelling, op touw gezet als eene van verlichtings- en ver-

warmingsmiddejen, breidde zich uit eerst tot groninger, later tot meer algemeene nijverheid en kunstnijverheid. De clou was het japansche marktplein. Den 28en Jul bezochten H. M. de Koningin en Z. K. H. Prins HENDRIK de tentoonstelling. Elk der inzenders ontving den penning in brons, de bekroonden diplomas voor gouden, verguld zilveren of zilveren exemplaren, die zij op deze stempels voor eigen rekening konden laten slaan.

405. 19-21 Juni. Internationale Hondententoonstelling („Nimrod”) te Utrecht. Gelijk n°. 95 met veranderd opschrift op de Kz.; modellé van E. VOET JR., door BEGEER. Brons, ruitvormig, hoog 67 m.M.

406/7. 21 Juni. 2e Eeuwfeest der drukkerij van de firma JOH. ENSCHEDÉ en Zonen te Haarlem. A. Vz. IZAAK ENSCHEDÉ, (1681-1761) met een boek in de handen, gezeten in zijn drukkerij, waarin pers, letterkast en beeld van LAURENS JANSZ. KOSTER. Voor hem liggen een zethaak en letters. Omschrift (naam), op de afsnede: CONDITOR OFFICINAE - TYPOGRAFICAE - HARLEMENSIS (De stichter der haarlemsche drukkerij), Kz. op- en omschrift; modellé van W. ACHTENHAGEN, door BEGEER. Brons, 59 m.M. Verz. Z. B. Vz. Het wapen van Enschedé met helm, helmteeken en helmdek, daaronder op een lint de wapenspreuk: NE TROP HAUT NE TROP BAS, Kz. linksgewende vrouw met palmtak in de linker- en ganzepen in de rechterhand, staande voor een drukpers, waarbij drie boeken liggen. Links lauwertak en opschrift: IZAAK ENSCHEDÉ - 1703 - JOH. ENSCHEDÉ - & ZONEN - 1903 - HAARLEM; modellé van AUG. FALISE, door BEGEER. Brons, 90 m.M. Verz. Z. *Médailles et plaquettes modernes*, n°. 667. -

De 1°. penning werd in goud, zilver en brons door het ruim 300 man tellende personeel aangeboden bij monde van den boekhouder J. A. GERBER op den morgen van den dag, waarop de firma ENSCHEDÉ haar bedrijf 200 jaren te Haarlem uitoefende.

Bij monde van prof J. BOSSCHA werd daarop namens eene kommissie, waarvan de kommissaris der Koningin in Noord-Holland, eerevoorzitter

en Haarlem's burgemeester voorzitter was, een album met het modellé in was van den 2en gedenkpenning aangeboden. De oorkonde luidt :

„In den jare Zeventien honderd en drie, op den een en twintigsten Juni, heeft IZAAK ENSCHEDÉ de gildeproof te Haarlem afgelegd, en aldaar de boekdrukkerij gevestigd, welke onder zijne nakomelingen gedurende twee eeuwen roemrijk bleef voortbestaan.

„Bij de herdenking van dit heuglijk feit is eene gouden medaille geslagen, welke op den een en twintigsten Juni negentien honderd en drie als blijk van hulde aan de firma JOHANNES ENSCHEDÉ en Zonen is aangeboden.”

Een hoogst interessante tentoonstelling werd door de firma gehouden van allerlei gedenkstukken uit die 2 eeuwen. Zie feuilleton : *De Enschedé's in leven en werken in N. R. Ct.*, 1e blad B van 23 Juni 1903. Zie ook de noot bij ZWIERZINA n°. 1035.

408. 13-18 Juli. Maskerade te Delft. Reproductie van de koperen munt van keizer NIKAPHOROS II PHOCAS, afgebeeld bij SABATIER, *Monnaies Byzantines*, Pl. XLVII, n°. 15; door BEGEER. Brons, 28 m.M. Verz. Z.

De maskerade, gehouden bij gelegenheid van het 11e lustrum der Polytechnische School te Delft, stelde voor den ommetocht van NIKAPHOROS II PHOCAS door Byzantium na zijn kroning tot keizer in 963. Hoofdpersoon was de student FENTENER VAN VLISSINGEN. Het hoofdmoment was de plechtigheid bij de cour in de byzantijnsche feestzaal, waar ANTON AVERKAMP's à capellakoor oude grieksch-kerkelijke hymnen deed hooren.

409. 13-18 Juli. Prijspenning van het Delftsch Studentencorps. Vz. De wetenschap met spiegel en globe, een stralende ster boven haar hoofd, staande in een poort, op een voetstuk, waarop : *INSPICE ET - CAUTUS ERIS* (zie toe en gij zult voorzichtig zijn). Op de poort een vlam, rechts en links lauwertakken, waarop rusten de wapens van de kunst en van Delft en een 6 tal schilden met voorstellingen doelende op werktuig-, schei-, scheepsbouw-, mijnbouw-, bouw- en waterbouwkunde. Onder langs den rand : *DELFTSCH STUDENTENCORPS, Kz. naar verkiezing*; door BEGEER. Zilver en brons, 58 m.M. *Médailles et plaquettes modernes* n°. 535.

Voor het eerst uitgereikt als bekroningspenning voor de prijsvraag voor het reclamebiljet der maskerade te Delft op vorenstaande data.

- 410.** 14 Juli. Penning aangeboden „aan Mr. W. C. baron VAN PALLANDT VAN WAARDENBURG EN NEERIJNEN, oud-dijkgraaf van Tielerwaard 1865-1903” door „het gecombineerd collegie en de(n) secretaris van dat polderdistrict.” Vz. Zijn linksgewend borstbeeld met een het rechteroog bedekkend verband om het hoofd, omschrift (naam), Kz. opschrift, in krans en omschrift (zie boven); modellé van W. ACHTENHAGEN, door BEGEER. Brons, 60 m.M. Verz. Z. *Médailles et plaquettes modernes* n°. 536.

WILLEM CONSTANT baron VAN PALLANDT werd geboren te 's-Gravenhage 12 Oktober 1836, bezocht het instituut Noorthey te Voorschoten, studeerde te Leiden en promoveerde aldaar 28 Juni 1861. Hij was hoogheemraad, later dijkgraaf van Tielerwaard; de penning werd hem aangeboden in goud, zilver en brons bij zijn aftreden als dijkgraaf. Verder was hij kamerheer in buitengewonen dienst, lid van de Provinciale Staten van Gelderland, terwijl hij van 20 September 1887 tot zijn bedanken in 1904 die provincie vertegenwoordigde in de 1e kamer der Staten-Generaal. Hij overleed te Neerijnen 22 Mei 1905.

- 411.** 14-16 Juli. Tentoonstelling van rashonden en pluimvee in het Schuttershof van de Confrèrie St. SEBASTIAAN te Middelburg. Vz. Opschrift, Kz. zittende vrouw (handelskz.); door BEGEER. Zilver en brons, 35 m.M.

- 412-415.** 4-12 Augustus. Schietwedstrijd te Loosduinen. A Vz. Groep van drie schutters, twee zitten, de derde ligt, op eene knie rustend, te vuren, opschrift: SCHERP-SCHUTTERSVEREENIG^o ORANJE - NAS SAU, Kz. onder het gekroonde, op een lauwertak rustende wapen van 's-Gravenhage: ALGEMEENE SCHIETWEDSTRIJD - LOOSDUINEN - 4-12 AUG. 1903 - EENIGE PRIJS - VOLKSBAAN; tekening van prof. A. F. GIPS, modellé van W. ACHTENHAGEN, door BEGEER. Plakket, brons, 45 bij 35 m.M. Verz. Z.

B Vz. Gelijk n°. 154, Kz. opschrift: PENNING -

VOLKSBAAN - 2 TREFFERS - 1903; door BEGEER. Brons, 32 m.M. Verz. Z.

c Vz. Gekroond wapen van 's-Gravenhage tusschen twee lauwertakjes, omschrift (naam der ver.), Kz. om- en opschrift; door BEGEER. Brons, met oog en ring, 32 m.M.

Prijspenning voor den „wedstrijd medaille cartonbaan.”

d Vz. = c, Kz. om- en opschrift; door BEGEER. Brons, 35 m.M. Verz. Z.

Prijspenning voor den „jubileumwedstrijd”.

Deze schietwedstrijd werd gehouden bij gelegenheid van het 25-jarig bestaan der scherpshuttersvereniging „Oranje Nassau” en ter herinnering van het nieuw aangelegde schietterrein te Loosduinen.

416. 8-9 Augustus. Gymnastiekconcours te Veendam. Vz. Gekroonde leeuw met zwaard en pijlbundel (vg. ZWIERZINA 633 en 833a), omschrift: TURNDAG NOOR-
DERGEWEST N. G. V. (nederl. gymnastiek verbond), Kz. opschrift. Verguld koper, met oog en ring, 23 m.M. Verz. Z.

417. 11 Augustus. J. J. PLUGGE 25 jaar gemeente-geneesheer te Oost- en Westsouburg. Vz. In geslagen lauwerkrans gegraveerd: HULDE - AAN - J. J. PLUGGE - (eskulaapstaf) - VOOR - 25 JARIGE - **Ambtsvervulling** - 1878-1903, Kz. op- en omschrift: AANGEBODEN - door - BURGEMEESTER - LEDEN VAN DEN RAAD - en - SECRETARIS - van - OOST- EN WESTSOUBURG; door BEGEER. Verguld zilver, 59 m.M. Uniek.

PLUGGE werd geboren te Vlissingen 23 Juni 1833, genoot zijn opleiding aan de Klinische School te Middelburg en werd benoemd tot heel-, genees- en verloskundige 15 September 1856. Hij vestigde zich eerst te Aagtekerke en 11 Augustus 1878 te Oost- en West-Souburg. Hij was meermalen bestuurslid van de afdeeling Zeeland der Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst.

418. 14-16 Augustus. Hondententoonstelling te Zutfen bij

- gelegenheid van het 10-jarig bestaan der Nederlandsche Deutsche Doggen-Club. Vz. = n°. 87, Kz. opschrift op cartouche onder het gekroonde, door twee leeuwen gehouden wapen van Zutphen; door BEGEER. Brons, 42 m.M. Verz. Z.
419. 16 Augustus. Concours hippique te Klarenbeek (bij Arnhem). Prijspenning. Vz. Groot hoefijzer, waaruit een linksgewende paardekop te voorschijn komt, rustend op lauwertak, stijgbeugel, zweep en karwats, Kz. op- en omschrift; door BEGEER. Brons, 50 m.M.
420. 25 Augustus. „Huldeblijk van de gemeente Zaandijk aan den opper-brandmeester ABRAHAM KUYPER, afgetreden na 50-jarigen dienst bij de brandweer.” Vz. In cirkelvormig medaillon omgeven door geornamenteerden rand, lauwer- en eiketakken, gegraveerd het wapen van Zaandijk. Kz. Data en opschrift (zie boven). Verguld zilver, met oog en ring, 50 m.M., aan lint in de gemeentekleuren (rood-wit).
421. 31 Augustus. Prijspenning der Centrale Commissie voor Nationale Feesten te Zwolle. Vz. Linksgewend kopje der Koningin naar P. PANDER, omschrift: WHELMINA KONINGIN, Kz. omschrift naam der kommissie), in het veld tusschen lauwertakken:
 ■ PRIJS; door BEGEER. Brons, 35 m.M. Verz. Z.
422. 1 September. Penningen aangeboden aan het hoofdbestuur der groninger tentoonstelling. Vz. Het gekroonde wapen van de gemeente Groningen met twee arenden als schildhouders, Kz. gegraveerde opdracht: AAN DEN HEER - (naam in gothische letters) - LID V/H HOOFDBESTUUR - DER IN 1903 ALHIER GEHOUDEN - TENTOONSTELLING, - AANGEBODEN - DOOR DE GEMEENTE - GRONINGEN. Mat zilver, 45 m.M.

Uitgereikt bij de plechtige sluiting der tentoonstelling (zie n°. 404) op 1 September 1903.

423. 2 September. Mr. B. PH. baron VAN HARINXMA THOE SLOOTEN 25 jaar Kommissaris in Friesland. Vz. Zijn linksgewend borstbeeld in ambtsgewaad met ordeteekeus, omschrift (naam), Kz. Tusschen lauweren eiketakken twee verdiepte cartouches, waarin boven het familiewapen der HARINXMA's met helm, helmteeken en helmdek, onder het gekroonde wapen van Friesland met schildhouders en datum, omschrift: 1878—1903 AAN DEN COMMISSARIS DER KONINGIN - DE BURGEMEESTERS IN FRIESLAND; modellé Vz. W. ACHTENHAGEN, Kz. J. VAN GOOR, door BEGEER. Brons, 60 m.M. Verz. Z. *Médailles et plaquettes modernes* n°. 533.

Den 4en September in goud, zilver en brons met een oorkonde aangeboden door burgemeesters en oud-burgemeesters der friesche gemeenten bij monde van jhr. mr. A. ROELL, burgemeester van Leeuwarden. Het Kon. Penningkabinet en het Friesch Genootschap ontvingen een zilveren, de deelnemende burgemeesters elk een bronzen afslag.

BINNERT PHILIP baron VAN HARINXMA THOE SLOOTEN werd geboren te Drachten 30 Augustus 1839, bezocht, na genoten huisonderwijs, van 1855—1857 het instituut Noorthey te Voorschoten en deed van daar examen voor de universiteit te Leiden, waar hij 27 Maart 1863 promoveerde op proefschrift: *Het strafbeding bij verbintenissen naar het Nederlandsch Burgerlijk Recht*. Hij vestigde zich te Beetsterzwaag, werd 1865 tot raadslid, weldra tot wethouder der gemeente Opsterland gekozen, welke funktien hij resp. tot 1872 en 1869 vervulde, in welk laatste jaar hij benoemd werd tot kantonrechter te Beetsterzwaag. In 1871 werd hij gekozen tot lid der Provinciale Staten van Friesland en in 1873 tot lid van de 2e kamer der Staten-Generaal. Bij K. B. d.d. 6 Augustus 1878 benoemd tot Kommissaris des Konings in Friesland, aanvaardde hij dit hooge ambt den 2en September d. a. v en trad als zoodanig af 10 Juni 1909. Hij werd 20 September 1905 benoemd tot staatsraad i. b. d.

- 424/5. 2 September. Landbouwtentoonstelling vanwege de Afd. Oosterbeek der Geldersch-Overijselsche Maatschappij van Land- en Tuinbouw. Vz. Om- en opschrift, komt voor met 2 verschillende handelskeerzijden — koppen van varken, schaap, paard, koe, korenschoof, bloemen en landbouwwerktuigen of zittende vrouw met schild; door BEGEER. Brons, 47 m.M.

(Wordt vervolgd.)

382.

394.

406.

410.

423.